

valg i Tjetjenien senere i år. Der skal endvidere indgås en aftale om kompetence- og ansvarsdeling mellem føderale og tjetjenske myndigheder, som ifølge de russiske tilkendegivelser vil give Tjetjenien en betydelig grad af selvstyre.

Præsident Putin udnævnte i september sidste år sin stabschef, Dimitrij Kosak, til sin repræsentant i det nordlige Kaukasus. Det må tolkes som Putins forsøg på at lægge sin autoritet og prestige bag bestræbelserne på at finde en løsning, og det har medført væsentlig mere fokus på genopbygningen og forbedring af situationen for Tjetjeniens indbyggere. Økonomiminister Gref har fået til opgave at udarbejde et program for genopbygning af republikkens økonomi.

Under det danske EU-formandskab satte vi atter Tjetjenien på EU's dagsorden. Siden da har det været et fast punkt, som tages op med Rusland. I 2004 skete der tilsyneladende en åbning. Præsident Putin opfordrede på det seneste EU-Rusland-topmøde EU til at bidrage konstruktivt til forbedring af situationen i Tjetjenien. Dette blev gentaget og udbygget under Putins møde i december 2004 med den tyske kansler.

Europa-Kommissionen har på denne baggrund netop gennemført et besøg i regionen. Man anser den russiske interesse i samarbejdet for at være seriøs. Kommissionen er nu ved at planlægge en række indsatser, der skal støtte socioøkonomisk udvikling og uddannelse.

Men med en massiv arbejdsløshed, som er helt oppe på 80 pct., gælder det om at bidrage til, at befolkningen får et livsgrundlag tilbage. Det skal ske i samarbejde med de russiske myndigheder, og det skal kanaliseres igennem bl.a. FN og ngo'er. Samtidig drøftes der nu træning i overholdelse af menneskerettigheder og bistand til bekæmpelse af korruptionen i Tjetjenien.

Det er forhåbningen, at disse første skridt til en bredere EU-bistandsindsats kan virke tillidsskabende og også bidrage til en bredere dialog med Rusland til understøttelse af en konstruktiv udvikling, der kan ende med en fredelig løsning, som begge parter er tilfredse med.

Der er sket visse om end små forbedringer af den humanitære situation i Tjetjenien. Der ses eksempler på begyndende genopbygning af offentlige bygninger, herunder skoler og hospitaler. Der er dog langtfra tale om nogen normalisering, og situationen er fortsat meget vanskelig.

Europarådets menneskerettighedskommis-sær, Gil-Robles, besøgte senest Tjetjenien i september 2004. Han havde en række samtaler og organiserede en rundbordskonference til drøf-

telse af en tjetjensk ombudsmandsinstitution. Som resultatet af Gil-Robles' besøg valgte det tjetjenske statsråd i oktober 2004 at udpege en foreløbig ombudsmand.

De føderale myndigheder har afsat ca. 12 mia. danske kroner til genopbygningen. En del af dette beløb er givet som kompensation til personer, der har mistet deres bolig. Det er et alvorligt problem, at disse midler i ikke ringe udstrækning er forsvundet i svindel og korruption. Tilførslen af midler betyder dog trods alt, at der er kommet mærkbart flere penge i omløb.

Det er vanskeligt at skaffe sig et præcist billede af menneskerettighedssituationen i Tjetjenien. Det er dog klart, at der fortsat er meget store problemer. Begge sider i konflikten bærer ansvaret for alvorlige krænkelse. Overgreb, kidnappinger og forsvindinger er stadig udbredt, men synes i mindre grad at blive udført af russiske føderale styrker.

I nogle tilfælde synes ugeringerne at have karakter af klanstridigheder.

Human Rights Watch tillægger også de lokale sikkerhedsstyrker under ledelse af Ramzan Kadyrov en stor del af ansvaret. På mindre end 1 år er to markante tjetjenske ledere blevet dræbt.

Tjetjeniens præsident, Akhmed Kadyrov, blev den 9. maj sidste år dræbt ved et attentat, formentlig gennemført af den tjetjenske guerillaleder Khairulla, som er nært tilknyttet den saudiarabiske statsborger, Abu Hafs, som menes at være Al-Qaedas repræsentant i Nordkaukasus.

Tjetjeniens forhenværende præsident, Aslan Maskhadov, blev dræbt i sidste måned under omstændigheder, der fortsat er uopklarede. Hvad der præcis er foregået, ved vi ikke. De pårørende har bedt om at få liget udleveret, men det er ikke sket trods appeller fra flere sider, herunder fra Danmark.

Begge drab afspejler den forrælse, der er sket, og som nåede et højdepunkt med gidseltagningen af skolebørnene i Beslan.

Vi husker også aktionen mod teateret i Moskva og de to fly.

Kl. 13.10

Kampmidlerne omfatter i dag rendyrket terror. Risikoen for nye terrorangreb beregnet på at fange verdens opmærksomhed er desværre stor. De nævnte eksempler viser jo, at ingen midler skyes.

På EU-Rusland-topmødet i Haag i november sidste år var der enighed om at indlede en dialog mellem EU og Rusland om menneskerettighedsspørgsmålet. Det første møde blev holdt i